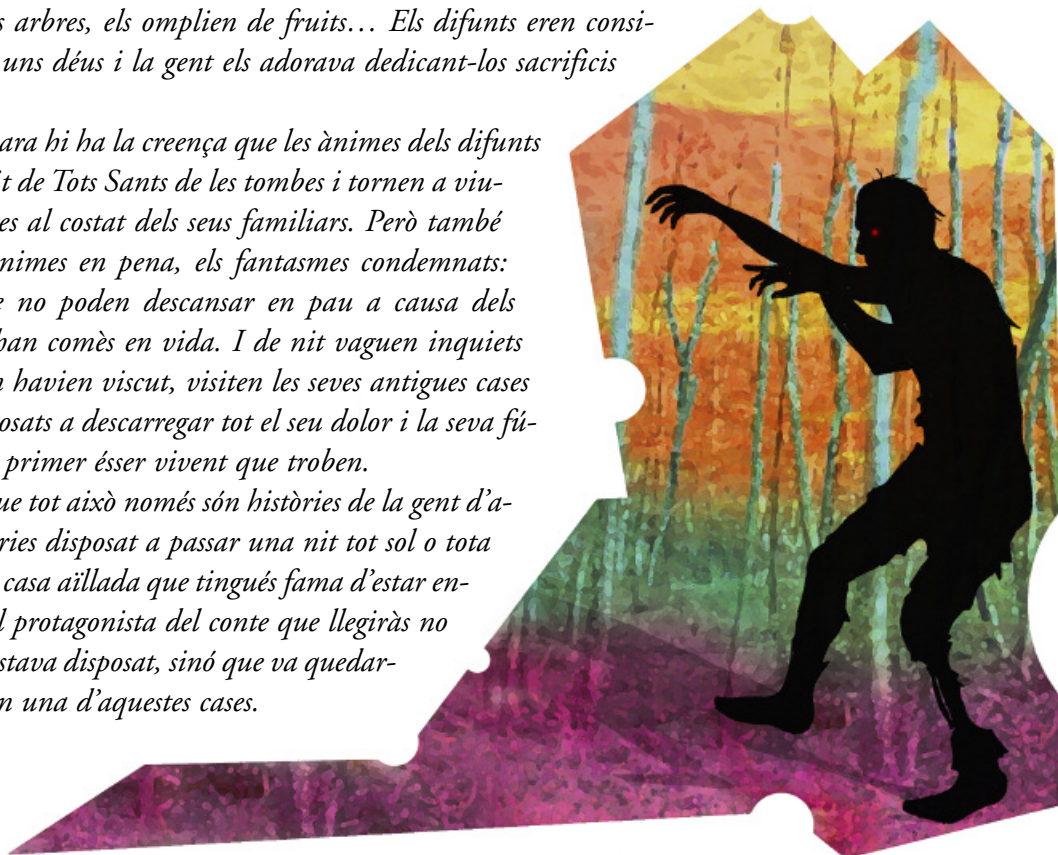

Marbre de talla humana

Existeixen els fantasmes? ¿Es poden veure i sentir els esperits dels morts en moments crucials? Els pobles antics creien que els esperits dels avantpassats eren les divinitats de la casa, que vetllaven pel bé i la prosperitat de la família: es ficaven als núvols i escampaven la pluja pels camps; amagats als arbres, els omplien de fruits... Els difunts eren considerats com uns déus i la gent els adorava dedicant-los sacrificis i ofrenes.

Avui encara hi ha la creença que les ànimes dels difunts surten la nit de Tots Sants de les tombes i tornen a viure unes hores al costat dels seus familiars. Però també hi ha les ànimes en pena, els fantasmes condemnats: aquells que no poden descansar en pau a causa dels crims que han comès en vida. I de nit vaguen inquietos pels llocs on havien viscut, visiten les seves antigues cases i estan disposats a descarregar tot el seu dolor i la seva fúria sobre el primer ésser vivent que troben.

¿Creus que tot això només són històries de la gent d'abans? ¿Estaries disposat a passar una nit tot sol o tota sola en una casa aïllada que tingués fama d'estar encantada? El protagonista del conte que llegiràs no tan sols hi estava disposat, sinó que va quedar-se a viure en una d'aquestes cases.

Tot i que aquesta història és veritat de cap a peus, no espero que ningú se la cregui. Us l'explico tal com va passar. Vosaltres mateixos.

Va passar fa pocs anys. La Laura i jo érem fora, de viatge de lluna de mel. Vam marxar de l'indret costaner on fèiem turisme per veure un poblet cap al sud. La zona era bonica i tranquil·la. El destí va voler que prop de l'església trobéssim una mansió rural en venda.

La mansió era un edifici llarg i baix amb tot d'habitacions afegides en llocs inesperats. L'havien construïda aprofitant les restes d'una casa molt vella ja desapareguda. Era a unes dues milles* del poble. Vam decidir de comprar-la.

En aquella època jo em dedicava a la pintura, i la Laura escrivia poemes i contes. Vam llogar una vella pagesa que es deia senyora Dorman perquè fes les feines domèstiques. A part d'ordenar la casa, ens entretenia amb històries de contrabandistes i de saltejadors* de camins, i encara millor, amb històries sobre les esgarrifoses* visions que es podien veure les nits solitàries i estrellades.

Vocabulari

A unes dues milles. A gairebé quatre quilòmetres. Una milla equival a 1.852 metres.

Saltejadors. Lladres

Esgarrifoses. Que produeixen esgarrifances, calfreds.

Vam passar tres mesos molt feliços. Després, un vespre d'octubre, la senyora Dorman va anunciar-nos tot de sobte que abans d'acabar-se la setmana havia de marxar. Alguna cosa l'a-

20 moïnava.*

–S'ha comportat d'una manera molt estranya –va dir la Laura–. I si l'hem ofès amb alguna cosa?

–Ja hi parlaré jo –vaig replicar–. Anem caminant fins a l'església. Això sempre ens reconforta.

25 Ens encantava visitar l'església, gran i solitària, sobretot les nits clares. El camí que hi duia serpentejava* pel bosc, s'enfilava per la cresta d'un turó,* pas-sava per dos prats i finalment arribava a la paret del cementiri.

A dins, els arcs s'elevaven en la foscor. Pels rics vitralls* s'hi filtrava la llum de la lluna. A cada banda de l'altar hi havia dues lloses de pedra, i a cada

30 bloc hi jeia la figura de marbre d'un cavaller amb tota l'armadura. Tenien les mans juntes, en posició de pregària. Aquestes estàtues, de mida natural, eren els objectes més peculiars* de l'església. Les dues pàl·lides figures de marbre semblava que resplendissin en contrast amb la fusta de roure negre que cobria la resta de l'església.

35 Ningú no recordava els noms dels cavallers, però els pagesos deien que havien estat uns homes ferotges i malvats. Havien fet coses tan execrables* que a la casa on vivien hi havia caigut un llamp, un càstig del cel. Aquesta casa havia estat precisament al mateix indret on hi havia la mansió que ara ocupàvem la Laura i jo.

40 Si et miraves les cares aspres* d'aquestes figures de pedra, les seves històries perverses eren fàcils de creure. Però malgrat tanta vilesa,* els personatges que representaven havien estat prou rics per persuadir* l'església que exhibís les seves estàtues. La Laura i jo vam contemplar les figures dorments, vam reposar una mica i després vam tornar a casa.

45 Un cop a la mansió, vaig pressionar la senyora Dorman perquè em digués la veritable raó per la qual ens volia abandonar.

–Trobeu que hem fet alguna cosa malament, senyora Dorman? –vaig preguntar-li.

–De cap manera, senyor. Heu estat molt amables, i ho dic de debò.

Vocabulari

Amoïnava. Inquietava, no la deixava estar tranquil·la.

Serpentejava. S'estenia en forma d'essa, fent zig-zaga.

Cresta d'un turó. Carena, la línia més alta que divideix els dos vessants d'una muntanya petita.

Vitralls. Vidrieres de colors dels finestrals de les esglésies.

Peculiaris. Característics, singulars.

Execrables. Dolentes, que mereixen ser fortament criticades i rebutjades.

Aspres. Esquerpes, desagradables.

Vilesa. Baixesa, dolenteria, perversitat.

Persuadir. Convèncer.

50 –Però per què voleu marxar, tan de sobte? –vaig insistir.
 –Mireu, senyor –va dir fluixet i dubtant–, ja deveu haver vist aquelles dues figures que hi ha a l'església, al costat de l'altar, oi?
 –Voleu dir les estàtues dels cavallers armats? –vaig dir jo, alegrement.
 –Vull dir els dos cossos de mida natural esculpits en marbre –es va aturar per fer un bon sospir i després va continuar–: Diuen que la vigília de Tots Sants tots dos cossos s'incorporen, baixen de les lloses i es posen a caminar per la nau.* I quan al rellotge de l'església toquen les onze, surten del temple, travessen el cementiri i agafen el camí. Si fa una nit humida, al matí s'hi poden veure les petjades.*

60 –I on van? –vaig preguntar tot fascinat* per aquesta pintoresca llegenda.
 –Tornen aquí, a casa seva, senyor. I si algú hi topa...
 –Sí, aleshores què? –vaig preguntar. Però no, no hi va haver manera d'arrencar-li cap altra paraula..., només un advertiment:
 –Feu com vulgueu, senyor, però la vigília de Tots Sants tanqueu la porta ben d'hora i amb clau.

A la Laura no li vaig explicar la llegenda. Vaig témer que potser s'amoïnaria, per més que fos una bajanada.* Ja li'n parlaria quan hagués passat. Dijous, el 30 d'octubre, la senyora Dorman va marxar. Ens va prometre que la setmana següent tornaria de nou a treballar.

70 Va arribar el divendres, la vigília de Tots Sants. La Laura i jo vam passar un dia molt agradable netejant i fent feina. Però quan va començar a pondre's el sol, l'humor alegre de la Laura va canviar.
 –Et noto trista, maca –vaig dir-li.
 –Trista ben bé, no –va replicar ella–. Estic inquieta. No tinc fred, però tremolo. Sembla com si intuís que passarà alguna cosa dolenta.

Vam seure una estona en silenci davant la llar de foc. La Laura es va animar una mica, però feia una cara pàl·lida i cansada.

Tenia moltes ganes de fumar-me una pipa abans d'anar a dormir, però no volia molestar la Laura amb el fum. Li vaig dir que me la fumaria a fora.

80 –No t'hi estiguis gaire –va dir ella.
 –No, maca –vaig replicar jo, i li vaig fer un petó al front.

En sortir, no vaig passar la balda* de la porta. La nit era totalment silenciosa. Enllà dels prats veia les torres de l'església que es dibuixaven grises i negres contra el cel. La campana va tocar les onze. Jo encara no tenia ganes d'anar-me'n a dormir. Vaig decidir pujar fins a l'església. Quan vaig començar a allunyar-me de la mansió, vaig veure la Laura adormida a la cadira davant la llar de foc.

Mentre caminava a poc a poc pel marge del bosc, vaig sentir clarament uns passos damunt les fulles seques. Però en aturar-me jo, el soroll també es va aturar. Devia ser una il·lusió, vaig pensar.

90 Quan vaig ser a prop de l'església, vaig veure que la porta era oberta. Com que, tret dels diumenges, els únics que la visitàvem érem la Laura i jo, vaig pensar que la culpa era meva, que la nit anterior n'havia deixat la porta oberta.

Vocabulari

Nau. En una església o un altre edifici, espai que hi ha entre dues parets o entre dues files d'arcades, de pilars o de columnes.

Petjada. Marca que deixen els peus a terra.

Fascinat. Seduït, captivat, encantat.

Bajanada. Ximpleria, rucada.

Balda. Peça de fusta o de ferro que gira i s'encaixa en un forat o en una altra peça. Impedeix que la porta o la finestra es pugui obrir des de fora.

95 Vaig entrar. Fins que no vaig ser a mitja nau no vaig recordar, cosa que em va produir un sobtat calfred,* que aquell dia i aquella hora eren precisament el dia i l'hora en què se suposava que les estàtues de marbre es posaven a caminar.

En adonar-me que momentàniament la llegenda m'havia espantat, em
100 vaig avergonyir. Estava content de ser a l'església, perquè podria explicar a la senyora Dorman que la llegenda era una bajanada.

Amb les mans a la butxaca, vaig acabar de recórrer la nau, feblement il·luminada. Aleshores la lluna va sortir d'un núvol i va omplir l'església de la seva llum. Em vaig aturar en sec. El cor em va fer un salt tan gran que gai-
105 rebé em va tallar la respiració, i després es va encongir i em vaig marejar.

Els cavallers de marbre no hi eren! Vaig passar les mans damunt les lloses per assegurar-me que no veia visions. Les lloses eren planes i llises. Sí, les figures havien marxat!

I aleshores em vaig estremir.* La Laura! Vaig sortir corrent de l'església,
110 mossegant-me els llavis per no xisclar. Quan ja arribava a la mansió, va aparèixer una silueta negra enmig de la foscor. Embogit* de terror, vaig cridar:

–Aparta't del meu camí, vinga!

En intentar reprendre la marxa, vaig notar que m'agafaven els braços just per sobre dels colzes. Era el metge Kelly, el nostre veí més pròxim.

115 –Deixeu-me anar, ximple! –vaig esbufegar–. Les figures de marbre han sortit de l'església!

–Heu sentit massa històries de velles –va riure el metge.

–He vist les lloses desertes. He de tornar amb la meva dona –vaig suplicar.

120 –Rucades –va dir el metge–. Anem i ensenyeu-me les lloses. No sigueu covard.

El tarannà* tranquil del metge em va refer. Vam tornar a l'església i vam recórrer tota la nau. Jo vaig tancar els ulls, perquè sabia que les estàtues no hi serien. El metge Kelly va encendre un llumí.

–Mireu-les –va dir alegrement.

125 I sí, hi eren! Vaig respirar fondo i vaig estrènyer la mà del metge.

–Deu haver estat algun efecte de la llum –vaig dir tot avergonyit.

–Segurament –va replicar ell. Es va inclinar per mirar l'estàtua de la dreta, que era la d'aparença més malvada–. Mireu –va afegir el metge–. Té la mà trencada.

130 I era veritat. Jo estava convençut que l'última vegada que la Laura i jo l'havíem observada estava perfecta. M'havia alleujat* tant, veure l'estàtua, que la mà trencada no em va amoïnar gens.

Era tard. Vaig convidar el metge Kelly a la nostra mansió.

135 Quan ja hi arribàvem, vaig veure que sortia llum a través de la porta entreoberta. Havia sortit, la Laura?

Vam donar un cop d'ull a la sala d'estar. De primer no la vam veure. La seva cadira era buida i el llibre que llegia i el seu mocador eren a terra.

Vocabulari

Calfred. Sensació de fred i calor que ens sol fer tremolar.

Estremir. Tenir una sensació de calfred, tremolar de por.

Embogit. Que està fora de si, que ha perdut el control.

Tarannà. Manera de ser d'una persona.

Alleujat. Tranquil·litzat.

¹⁴⁰ Vam trobar el seu cos estirat sobre el banc de la finestra. El cap li penjava d'un extrem i els cabells castanys li queien damunt la catifa. Tenia la boca i els ulls molt oberts. Quina devia ser l'última cosa que havia vist?

–Tranquil·la, Laura! Ara t'ajudo! –vaig cridar.

Em va caure als braços com un sac ple de terra. Tenia les mans molt ben ¹⁴⁵ tancades. En una d'elles hi havia alguna cosa. Quan vaig estar segur que era morta, vaig deixar que el metge li obrís la mà per veure què tenia.

Era un dit gris de marbre.

EDITH NESBIT: *Relats de fantasmes*
(adaptació de Steven Zorn). Vicens Vives.